

VOINTA POPORULUI

Dlul dr. Nichi Lazăr, dir. Palatului Cultural
Arad

ABONAMENTUL:

Pe un an 100 Lei.
Pe jumătate an 50 Lei.
Pe trei luni 25 Lei.

ZIAR DE PROPAGANDĂ NAȚIONALĂ.

APARE IN FIECARE DUMINECĂ SUB CONDUCEREA UNUI COMITET.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

Arad,
Strada Vicențiu Babeș Numărul 6

Dezarmarea popoarelor?

Tocmai acum când presa din toată lumea a început să discute pe lung și pe larg chestiunea desarmării popoarelor, ziarul „Pester Lloyd” vestește că somnuroasa comisiune interaliată de control a descoperit totuși de curând la Budapesta, într-o uzină pentru motoare Fiat, motoare pentru avioane și pentru automobile destinate scopurilor militare. Acest material de război în valoare de două și jumătate milioane coroane-aur, a fost confiscat.

Așadar, pe când se discută dezarmarea, inamicii noștri se pregătesc de război. Ba ce e mai interesant, reprezentanții Ungariei pe la diferitele conferințe declamă neconștient despre pace și dezarmare generală, în timp ce în visurile lor văd marșuri victorioase la Kemal Pașa.

Noi, Românii, dorim sincer pacea, dorim dezarmarea chiar, dar numai atunci dacă vom fi convinși că dezarmarea popoarelor va fi: sinceră, generală și completă.

Până ce știm însă, că pe frontierele noastre pândesc dușmani de moarte, cari așteaptă doar momentul prielnic pentru a ne împlânta în spinare învenimatele arme ale urii fără leac, nu vom putea renunța la armata noastră care singură ne poate ocroti.

Atmosfera europeană nu-i de altcum deloc favorabilă dezarmării generale.

Armata roșie rusă își începe manevrele la granițele României și Poloniei; Ungurii fabrică unelte de omor pentru noi războaie; comitagii bulgari, mai mult sau mai puțin guvernamentali, se furizează peste granița noastră și jefue pe cetățenii pacinici; Finanța internațională lucrează istet la stăpânirea lumii.

În astfel de împrejurări, dezarmarea noastră ar însemna osândă la moarte.

Ne vom menține armata gata să respingă orice încălcări de graniță ce eventual s'ar produce. Vom fi însă, cu visul nostru întreg de popor pacinic și bun, pentru dezarmarea generală care va pune, în sfârșit, capăt războaielor cari dărmă opera ostelilor omenești.

Câteva șire pentru cei puțini dar buni.

După cunoscutul economist austriac A. Menger, în cartea pe care a tradus-o dl Bogdan-Duică prof. la univ. din Cluj, sub titlul *Statul viitor*, și care a fost de curând tipărită de „Cultura Națională”, București, „gazetele sunt un mijloc de a înainta moralitatea, efectiv și neatârnat de nici o credință dogmatică. Dar pentru aceasta se cer două condiții:

Întâia, ca sub anumite premise, gazetele să stea la dispoziția oricui, ce nu se întâmplă astăzi, când numai sferele sociale cele mai influente pot să înăruască prin gazete activitatea concetățenilor lor.

A doua condiție este ca garanția aceasta a fapturii morale să fie organizată prin legiuirea țării.

Noi, departe de a fi influențați de cineva, am căutat totdeauna să servim interesele drepte și cinstitute, ne-am dat silința — și nu ne putem plânge de nereușită — ca în acest mic organ de propagandă să nu se strecoare niciodată un neadevăr. Ne-am pus dela început pe punctul de a servi interesele cu adevărat ale patriei și nu am fost conduși nici un moment în dorința de a face demagogie sau de a servi sub masca patriotismului intereselor meschine. Pentru noi cuvintele patrie și națiune românească sunt sfinte.

Nu am înțeles niciodată, cum nu înțelegem nici acum, ca acestora să li-se falsifice adevărul și sublimul înțeles.

După modestele noastre păreri, azi mai mult ca totdeauna, patria noastră are lipsă de elemente de ordine și de adevărați patrioți. Noi nu avem lipsă de nimic, și cu atât mai puțin de capitalurile streine către cari se îndreaptă streinii de curând pripiși în țară, cari prin presa susținută de frații lor în credință, cer introducerea capitalurilor străine pentruca în unire să subjuge întreaga economie națională și să ne jefuiască de tot avutul ce l'am mai putut păstra cu sacrificiul atâtor jefite. Și asta ei o cer pentru exploatarea bogățiilor de pe pământ și de sub pământ sau cum i-se zice mai curat bogății naționale.

Dacă ai curajul ca Român cinstit și ca un om pe care îl interesează viitorul patriei, să protestezi contra acelora ce sub diferite măști vreau să ne înșelăm neamul, aceștia te fac demagog, calomniator ordinar, nebun, huligan, bolșevic, revoluționar, în nici un caz nu uită a-te înzestra cu una dintre aceste frumoase calificative.

Guvernanții noștri, zeloși de bunele lor raporturi cu cei dela presa din Sărindar — unde directorul-proprietar este un jidan, fost cumpărător de răze — pentruca nu cumva aceștia din urmă să se simtă stingheriți în activitatea lor și în loc să-i închidă într'un beciu ca instiga-

tori ordinari — vedem că reclama și obțin avantajii pe cari noi am putea tot colinda după ele și nu le-am primi.

Ca pupăză pe colac și ca culmea ironiei presa jidovească se războiește cu tot ce e românesc, așa cum îi convine, iar noi dacă încercăm să ne spunem cinstit cuvântul, avem cenzura la spate, care nu poate admite ca lumea să cunoască adevărul, care nu poate tolera — probabil din înalt ordin — ca noi prin ziarul acesta, să informăm publicul potrivit principiului cu adevărat gazetăresc.

În felul acesta trebuie să recunoască orice român cu trup și suflet, că la noi scrisul a devenit un adevărat monopol în mâinile jidanilor.

Asta se petrece în țara noastră care a plătit independența tuturor Românilor cu 800.000 oameni morți pe toate fronturile pământului plus cel puțin pe atâți invalizi, văduve și orfani cari pentru aceeași cauză azi mor de foame.

Ne întrebăm cu nedumerire până unde va merge aceasta? până când va trebui să îndurăm aceste umilințe? și mai au încă mult să ne hulească și înșele streinii în țara noastră?

Am vrea să știm aceasta din curiozitate și până atunci am înființat „lista neagră”. AT. M.

Ce-i caracterul?

(Urmare din Nr. 33)

Am pomenit de Benjamin Franklin (născut la 1706). A fost unul dintre acei oameni, cari și-au dus caracterul până la atâta curățenie și desăvârșire, — cum greu i-am găsi păreche între muritori. A fost fiul unui lumânărar sărac. Pleacă din casa părintească ca prunc, fără a avea ceva în buzunar sau în traistă, întră ucenic la o tipografie, ca să-și însușiască meseria, prin care să-și câștige traiul. Muncind sârguincios și cinstit, și afară de meserie cetind cărți folositoare, dar mai ales urmărindu-și fiecare pas și fiecare faptă a ajuns cel mai mare și mai văzut om al zilelor sale, și o pildă vie tuturor celor următoare. Și iată cum. Ne-o spune însuș mai amănunțit în o carte despre viața sa, scrisă când era de 79 de ani. „Mi-am pus în gând, zice el, planul îndresneț și anevoios de-a ajunge la desăvârșire morală. Doriam să-mi petrec viața fără nici o greșală, vream să fiu stăpân peste tot ce m'ar putea duce la greșală. — Fiindcă cunoșteam sau credeam, că cunosc binele și răul, nu înțelegeam pentruce n'ași putea face

binele și să mă feresc de rău. Ca să-mi ajung ținta, făcui următorul lucru, în 13 puncte am cuprins toate virtuțile, pe cari le țineam de lipsă sau de dorit, punând lângă fiecare câte-o scurtă învățătură, că ce înțeleg și ce vreau cu ele. Iată aceste virtuți:

1. **Cumpănit:** Nu mânca până la îngreunare, nu bea până să te amețești.
2. **Tăcere:** Nu vorbi decât ceea ce poate fi folositor ție și altora; ferește-te de vorbele deșarte.
3. **Bună rânduielă:** Fiecare lucru să-și aibă locul său, și fiecare parte din lucrurile tale să-și aibă vremea sa.
4. **Hotărâre:** Fii hotărât a face ceea ce ai hotărât să faci — fără strămutare.
5. **Crutare:** Nu face nici o cheltuială, decât pentru binele tău sau al altuia; adevărat nu cheltui nimic fără trebuință.
6. **Sărguință:** Nu pierde timpul; fă totdeauna ceva folositor; reține-te dela orice lucrare deșartă.
7. **Sinceritate sau bunăcredință:** Ferește-te de ori-ce prefăcătorie! Cugețările tale să fie nevinovate și drepte, și vorbele să-ți fie potrivite cugetărilor.
8. **Dreptate:** Nu face rău nimănui nedreptățindu-l în interesele (treburile) lui, ori neîngrijind a-l face binele, la care te obligă datoria.

9. **Cumpătare:** Ferește-te de orice îmbuibare; nu te supăra de nedreptățile ce ți se fac, pe cât crezi că nu ești vinovat.

10. **Curățenie:** Nu suferi nici o murdărie, nici pe corpul tău, nici pe vestimentele tale, nici în casa ta.

11. **Liniste:** Nu turbura de nimicuri sau de întâmplări obicinuite, pe cari nu le poți încunjura.

12. **Castitate:** Cinste și curățenie în ce privește căsătoria ta.

13. **Umilință:** Îmitează (fă ca) Christos și Socrate.

Am făcut un caiet, în care, pentru fiecare din aceste virtuți, am lăsat o față lineată cu roșu în șapte coloane (despărțituri), adică câte una pentru fiecare zi. Puteam însemna astfel toate greșelile, pe cari după cercetările mele, le făceam împotriva uneia dintre aceste 13 virtuți. În fiecare săptămână luam la rând și urmăream câte una dintre ele... În treisprezece săptămâni a încheiat controla sa asupra lor. Și-a propus să înceapă acest examen de atâteaori până va ajunge fericirea să vadă caletul alb, pentrucă dacă nu păcătuiam împotriva vreuneia dintre virtuți, rămânea loc alb în caiet¹⁾.

(Va urma.)

¹⁾ C. Aslan: — Cultul oamenilor mari și după M. Strajanu.

Spicuri din doctrina națională fascistă din România.

VI.

Muncitorimea. O mică parte din invadatori e drept sunt și muncitori manuali. Aceasta însă nu schimbă și nici nu micșorează pericolul invaziei.

De sigur că o *România Ospitală* sună frumos, dar credem în primul rând, că mai uman este să ospitalizăm pe ai noștri; și în al doilea rând experiența cu muncitorimea aceasta străină îngăduie la noi ne aduce aminte de proverbul românesc al șarpei, care după ce-l încălzești la sân te mușcă.

Exemple edificatoare putem da destule, dar ne vom mulțumi să cităm unul singur. După căderea lui Bela Kun mulți dintre muncitorii unguri s'au aciuat în România, din care numai în București vre-o 20 mii. Credeți că oamenii aceștia căroră România le-a deschis cu atâta largă bunăvoință porțile au dat vre-o dovadă de gratitudine? Așa cei din Transilvania au fost promotorii grevei generale de după războiu, iar cei aflați în Capitală sunt stâlpii comunismului și gazeta lor din București „Mukas”, amenință în fiecare număr România cu dispariția și cu instalarea sovietelor la noi. În afară de aceasta, lucru nemai cunoscut în anele muncitorime românești, a început și la noi șomajul (lipsa de lucru). De când cu invazia, mii de lucrători români, stau fără lucru. Și acolo unde-l dobândesc, munca e extrem de grea. Streinul stoarce fără milă din vlagă sa în mine și fabrici, pe muncitorul român și fac tot ce pot spre a-l abrutiza cu alcool și cu condiții sanitare de muncă barbare; cine să strige, cine să apare cu adevărat — masa muncitoare românească, capitaliștii străini? Renegații? Politicianii? Marii Biurocrați? Toți aceștia fac bloc când e vorba de a-i oprima. Dar dela război încoace nici în condițiile mizerabile de care vorbeam, românul nu mai găsește de lucru. Într'adevăr, străinul trage la străin, acolo

unde a pus mâna pe o întreprindere, mină, industrie, etc., veneticii aceștia caută a înlocui pe indigeni cu de ai lor.

Muncitorului și proletarului român, în general, i se ia astfel pâinea dela gură. E un fenomen, pe care nu-l poate contesta nimeni. Legile românești căzute în desuetudine nu mai sunt în stare să-l protejeze și atunci asistăm la un proces deopotrivă de ciudat și tragic. Românul nu mai are loc. Nu mai poate avea de lucru și nu mai poate trăi în propria lui țară.

Aceasta spre deosebire de străini, care cum cad de peste graniță sunt și plasați.

Micul comerciant simte și el greutatea invaziei prin aceea că streinul venit de peste graniță și pus pe speculă, face ca mărfurile să treacă prin mâni prea multe până să ajungă la dânsul.

Intermediarii aceștia constituie pentru dânsul, niște paraziți apăsători, care pe lângă că trag din circulația mărfurilor cele mai mari beneficii, lucrând în majoritatea cazurilor fără firmă scrisă în regulă, sunt și la adăpostul patentei și angaralelor care apasă pe micul comerciant.

Apoi, negustorii venetici vin mai utilizați ca dânsul, cu legături directe cu străinătatea și sprijiniți puternic de bancherii internaționali cari roiesc în România și care dacă din spirit de solidaritate ajută pe ai lor, nu fac nimic pentru ai noștri. Aci se poate constata lipsa de directivă a Băncii Naționale Românești, care face jocul totuși al finanței acesteia anti-românești, prin acordare de reescont. Micul negustor român abandonat de finanța românească, boicotat de cea străină, fără credit, fără sprijin și speculat de intermediarii angroșiști străini, rămâne astfel ca un fulg în bătaia vântului. Dela marii negustori români, nu se poate aștepta nimica și aceștia nici nu contează de altfel în balanța marelui negoț, care este 95 la sută în mâinile străinilor.

CHEMARE CĂTRĂ FRAȚII ROMÂNI DIN INTREAGĂ ȚARA.

Primum dela un țaran de lângă Cernăuți (Bucovina) următoarele:

„FRAȚII ROMÂNI!

Fiecare dintre noi a scăpat cu puțină sănătate din războiul popoarelor și pe lângă vitejia și lupta cu toți dușmanii noștri pe cari îi cunoașteți că ne-au fost și ne vor rămânea dușmani: Nemții, Ungurii, Bulgarii și Turcii acum după război s'a mai adăugit unul și acela este bolșevismul sau Jidanul, care este dușmanul nostru cel mai primejdios.

După ce s'a făcut, după grele suferințe, această *România-Mare*, jidanii caută să pună mâna pe toate bogățiile ei. Ei și-au găsit între așa zișii Români, destule „coade de topor”, așa că acum fac ce vreau în frumoasa noastră țară.

Băncile jidănești dau câte-un

loc în Consiliul de administrație miniștrilor, foștilor miniștri și viitorilor miniștri români, pentru ca aceștia când sunt la putere să închidă ochii și să-i lase pe jidani să-și facă mendrele. Toate năcăzurile dela unire încoace ne vin dela jidani. Ei au introdus la noi cea mai nerușinată speculă, speculă cu mărfuri și cu oameni.

În fața acestor stări de lucruri nu mai putem rămânea nepăsători, dacă vrem să fim odată stăpâni pe țara noastră, pe avutul nostru și pe avutul țării noastre.

Acum până nu e prea târziu să dăm năvală să ne înscriem, cu jurământ sfânt, ca membri ai *Fasciei Naționale Române*.

În F. N. R. e mântuirea noastră a Românilor.

O nouă desrobire economică.

După impunătoarea mișcare de desrobire a neamului românesc din ghiarele Jidanilor, a studențimii, iată că și alți bărbați destoinici din țara noastră și-au întins mâna frățeste și cu crucea în frunte, au început o nouă mișcare națională, o mișcare de desrobire economică.

Zi de zi ne sosesc vești îmbucurătoare din diferitele colțuri depărtate ale țării, zi de zi suntem încunoștiințați, că se lucrează cu febrilitate la înființarea cooperativelor sătești și astfel streinii venali și mârșavi își iau calabalăcul și părăsesc ținutul.

O astfel de veste, care ne inspiră bucurie, ne îmbărbătează la luptă și ne umple inimile de nădejde în viitorul neamului, ne sosește mai nou din comuna Rodna-veche, județul Bistrita-Năsăud.

După cât se știe acest județ geme de jidani veniți de peste graniță. Ocupația lor este comerțul cu lemne. De multe decenii exploatează în mod tâlhăresc vechile păduri grănițrești și jupoale pielea bietului muncitor român.

Toate fabricile de cherestea sunt în mâna lor și vorba marelui scriitor al neamului:

*„Vai de biet Român, săracul
Înapoi tot dă ca racul”.*

Dar acum li se va pune capăt acestor tâlhării. O mână de intelectuali și țărani în frunte cu vestitul luptător în ogorul neamului, marele Român și propagandist neînvins al redșteptării naționale dl dr. Carol I. Șotel, medic inspector în Rodna-veche, au pus bazele Duminecă, în 31 August celei mai mari cooperative de cherestea de pe toată Valea-Someșului.

Această cooperativă are de scop să ia în întreprindere toate fabricile de cherestea și să scoată din mâinile jidanilor pădurile grănițrești. Primele

fabrici cari vor fi luate în arândă sunt cele din Valea-Mare, Ilva-Mică și Anieș.

Cooperativa are numirea de „Someșul”. S'au înscris până în prezent peste 200 de acționari țărani și intelectuali români din comunele Rodna-veche și Maeru. Inscrisurile continuă. S'au subscris mai multe milioane lei, iar capitalul vărsat este peste 300.000 lei. Centrala coop. din București a promis un credit de peste 10 milioane întrucât răspunderea acționarilor este nelimitată.

Paralel cu acestea se va înființa în curând și o fabrică românească de mobilă.

Din primul consiliu de administrație fac parte dnii dr. Carol I. Șotel ca președinte, Iustin Ilieșiu redactor, I. Marte not. pens., C. Baniai, comerciant, Silviu Coruțiu director școlar și țărani Pavel Ilieșiu, Terente Bumbu, Fl. Alexandru și Traian Vischi. Cenzorii sunt: Sever Mureșanu secretar com., Tr. Zinveliu învățător și N. Grapini econom.

Mai presus de toate trebuie să admirăm stăruința de fier a dlui Șotel. E interesant cum acest om destoinic și cinstit este înzestrat să creeze din nimic lucruri mari. Tot dsa a mai înființat în Rodna și o bancă și altă cooperativă de aprovizionare, cari concurează azi cu cele mai mari întreprinderi de acest fel.

Trimitem urările noastre de bine acestor bărbați harnici și îndemnați cât mai mulți români cinstiți să intre în rândurile acționarilor cooperativei „Someșul”.

Numai în acest mod ne vom putea salva averile naționale și numai astfel vom putea întemeia baze solide comerțului și industriei românești. Aceasta să ne fie datorința tuturor în aceste vremuri grele. I. Someșanu.

Soarta văduvelor și orfanilor de războiu.

— Cum li-se ciuntesc pensiile. —

Zilele trecute pe străzile orașului Turnu-Severin și pe la poarta spitalului își țara infirmitatea (hernia) și pelagra o femeie zdrențuită și istovită. Plânsul și păsul ei, merită să fie cunoscut:

O chema Elisabeta Albei, din comuna Corzi (Mehedinți) este văduvă de război, are și doi copii minori. Are pensie 500 lei pe trimestru sau una sută șasezecișisase lei pe lună.

Din ordinul prefectului, percepătorul din sat i-a oprit 140 lei pentru guarzi comunali, 300 lei pentru biserică și acum în urmă a anunțat-o că-i va opri 500 lei pentru școală.

Venise la oraș să capete un certificat, că fiind infirmă și bolnavă nu poate să muncească și dacă îi mai oprește din pensie, moare de foame și ea și cei doi copii orfani de război.

Această informație o luăm din ziarul „Mehedințul” care apare în Turnu Severin.

Cazul s'a petrecut așadar cam pe timpul când se făceau pregătirile pentru serbarea dela Mărășești, nume scris în istoria gloriei românești tocmai cu sângele și viața celor ce în urma lor au lăsat văduve și orfani ca și cel mai sus amintiți. Oare, dacă bărbatul soției bolnave și nenorocite și tatăl copiilor nefericiți — să nu se uite că nu este unic cazul dela T.-Severin! — și-a jertfit viața pentru țară, nu merită urmașii lui o altă soartă, altă recunoștință din partea aceleiași țări?

Memoria celorce ne-au dat Mărășești și celelalte puncte de glorie ale războiului întregirii neamului nu poate fi cinstită — cu nici un fel de ser-

bări, până când rămașii lor se bucură de soarta Elisabetei Albei și a copiilor ei.

Căci, orișicât de pătrunzătoare ar fi rugăciunile ce se înalță peste mormintele eroilor, oricât de puternice sunetele fanfarelor ce proslăvesc memoria lor și oricât de mare fastul ăstorfel de serbări — ele se pierd toate și dispar în gemetele și lacrimile văduvelor și orfanilor rămași în urma eroilor sărbătoriți.

Să n'o uite aceasta guvernul! Să nu uite memoria vitejilor țării, dar să nu uite nici soarta rămașilor lor!

Cum se fericesc ucigașii în România!

Un moșier ungur care a omorât la 1918 — 90 de țărani români!

În Toplița-Română trăește în îmbuibare un ungur, care la 1918 a omorât, în furia-i patriotică, 90 de țărani români.

Acest ungur stăpânește și acum moșii mari, castele etc. și trăește împărătește în România, despre care se zice că ar fi și a Românilor.

Poate că fiii, surorile, soțiile și părinții celor omorâți mișelește de acest ticălos, în lipsa de pământ, lucrează astăzi pe moștile asasinului.

Întrebăm: Nu se află în Toplița Română nici un Român care să-l dea pe asasin pe mâinile justiției?! Dacă nu se află nici unul, înseamnă că Români din Toplița nu sunt vrednici să mai trăiască!

GLASURI DIN PUBLIC.

Războiul împotriva corupției!...

Primim următoarele:

„De mult timp urmăresc cu atenție cele scrise de D-Voastră, dar nici azi nu știu ce să fac: să Vă felicit sau să Vă trimit condoleanțe, pentru munca ce-o săvârșiți. Imi apăreți înaintea ochilor ca niște idealști neputincioși, cari strigați după ajutor, dar nu-i cine să Vă ajute și nu ajutați cauzei nici D-Voastră. Vedeți că ne copleșesc jidanii și știu că vă doare acest lucru, dar întreb: puteți lupta împotriva curentului demoralizator, alimentat de înșiși cei ce ar trebui să vă ajute?”

Puteți oare schimba D-Voastră situația când Dr. în trei ani a adus orașului Arad, de pildă, peste 4000 (zice; datru mii) de noui locuitori jidani? Poate știți că acest domn, bine cunoscut prin apucăturile-l, și-a cumpărat, nu de mult, o vie cu mai multe milioane? De unde atâția bani, așa de-odată, acum când cea mai mare parte a oamenilor cinstiți abia pot trăi de pe o zi pe alta pe urma muncii lor?!

Un alt caz: Un jidan voia să înființeze la Arad o fabrică de preparat plei. Neprimind învoirea comisiei sanitare s'a dus la București și a venit cu permisul în buzunar. Întrebat cât a plătit la București răspundea cu seninătate: *Un milion.*

(Dr. Lust poate știe și el ceva despre afacerea asta!)

Șefii orașului sprijinesc în permanență pe străini... La Prefectul Poliției jidanii intră fără să fie anunțați, pe când Românii așteaptă cu ceasurile.

Pentruce sunt coloane albe în „Voința Poporului”? Pentru că mizerabili sunt, în primul rând, Românii, o mare, foarte mare parte din ei. Eu Vă spun un lucru:

D-V. îmblățiți pae goale pănăcând înjurați pe jidani, și nu luați bine de piept pe Românii păcătoși. Dar întrebarea e: *Aveți curajul să faceți acest lucru ori ba?*

Dacă vreți să îndreptați lucrurile, de-aici începeți opera de primenire și-apoi ar trebui să umblați din comună în comună, să înființați societăți de abținere; să-i organizați pe țărani, să le luați declarații în scris că nu vor mai intra în crâșme și prăvălii jidănești și că nu vor vinde acestora imobile etc. Faceți legătura între intelectualii cinstiți și între țărani noștri. Și apoi luați sbiciul și joviți fără milă în toți ticăloșii; demascați pe avocații români cari fac traficuri nepermise; fîntuiți la stălpul rușinei pe funcționarii venali.

Dacă veți face astfel, veți fi apostoli ai neamului românesc, altcum veți rămânea gazetari și nimic altceva. Dacă Mussolini s'ar fi mărginit să scrie doar articole, unde ar fi astăzi Italia?!

Fapte ne trebuie, nu articole; energie de fier, curaj sălbatic, activitate, nu văicăreli!

Credeți că am dreptate sau ba?

Dacă credeți că am dreptate, faceți așa!”

Ai toată dreptatea, prilete ne-cunoscut!

Energie, muncă, curaj, fapte? Da! Astea le visăm, spre astea tindem, pentru aștea ne strângem rândurile rare!

Vino în rândurile noastre, cu energia ce te distinge; adă și alte energii sub steagul nostru curat.

Curajul și munca D-Tale și-a tovarășilor D-Tale ne va fi de folos în lupta ce-o dăm. Toți cei ce stau deoparte și privesc doar, fac o crimă împotriva neamului românesc!

Veniți în rândurile noastre! Vom fi tot mai mulți pe zi ce trece. Loviturile date de către noi, Românii mizerabili cari au ajuns să joace precum le cântă jidanii, vor fi tot mai puternice!

Jidanii nu vor mai intra atunci fără să fie anunțați, la Prefectul Poliției. Avocații români nu vor mai face pe samsarii ordinari și banii lui Iuda nu vor mai cumpăra vii scumpe la Măderat, Miniș sau aiurea!

Din năcazurile Românilor

— În ce țară e Bocșa?!... —

Primim următoarea scrisoare dela un muncitor român din Reșița, pe care o dăm întocmai cum ne-a fost trimisă. Din rândurile simple și dureroase ce urmează, cetitorii noștri vor vedea cum sunt de nedreptățiți Românii de către Români în România asta care ar trebui să fie a tuturor Românilor.

Iată scrisoarea:

„Am avut un câțel de șase luni, care într-o zi s'a pierdut. După vreo patru zile câțelul s'a întors acasă. Eu nu eram acasă. Un chiriaș a luat câțelul și l'a închis, dar câțelul a scăpat iar afară și s'a dus la ușa bucătăriei unde era și fetița lui popa jidovesc. Fetița a luat câțelul în brațe, să se joace cu el și nu i-a dat pace până ce câțelul a sgâriat-o puțin.

Jidanul a adus în grabă doi medici. Unul din medici a spus, în fața la doi martori, jidanului că poate să meargă la Cluj, dacă are bani, dar cânelui nu îi este nimic.

Jidanul totuș a plecat la Cluj cu fata și cu soția lui, și au stat acolo peste trei săptămâni.

Intors acasă, jidanul m'a dat în judecată cu dr. Ioan Mora, la judecătoria de ocol din Bocșa. Când a ajuns ziua de judecată am fost chemat eu și soția mea. De vorbit n'a fost slobod să vorbesc nimic. Când am spus către dl judecător Oprea să vorbească românește să știu și eu ce să judec, D-sa mi-a răspuns să-mi țin gura că pe mine nu m'a întrebat nimic. Când i-am spus că de ce m'a mai chemat acolo dacă n'are să mă întrebe nimic, dl judecător Oprea m'a scos afară și nu m'a mai chemat decât la cetirea sentinței și mi-a citit sentința că trebuie să plătesc în 15 zile toate cheltuielile ce le-a avut jidanul: 5725 de lei. După 15 zile dr. Mora mi-a adus pe cap execuția, dar văzând că n'are ce să ia dela mine, s'a dus la fabrică și-a spus acolo să-mi tragă 6090 de lei și 44 de bani.

În luna primă mi-au tras din 1200 lei ce i am, 800 lei, așa că acum cu toată truda mea de muncitor, am ajuns muritor de foame. Atât.

De dl dr. Mora nu ne mirăm: meseria lui e să despoaie oamenii... Terente are mulți tovarăși, cu mai puțin suflet, printre absolvenții universităților. Ne mirăm însă că așa zisul judecător Oprea din Bocșa folosește și acum, în exercitiul funcțiunii, limba lui Arpad, și se poartă ca un strănepot de-al lui Arpad cu bieții muncitori români!

A apărut Numărul 2 din biblioteca „Fasciei Naționale Române”:

„DUREREA NEAMULUI”
versuri de Iustin Ilieșiu.

Se află de vânzare la autor: Cluj str. N. Iorga nr. 2 și la Redacția noastră.

ȘTIRI DE TOT FELUL.

— Cu onoare încunoștințăm pe onorații abonați că din greșală — mulți dintre Dlor sunt rugați prin imprimarele noastre să plătească o sumă mai mare decât aceea cu care de fapt ne datoresc pentru viar. Pe acei On abonați îi rugăm să ne ierte! Să nu-și uite însă nici unul că avem și un fond de rezistență și sumele cât de mici trimise pentru acest fond le primim cu sincere mulțumiri.

Congres preotesc în Arad. Marți a avut loc în orașul nostru un congres al cercurilor preotești „Andrei Șaguna”, din eparhia Aradului. Au luat parte numeroși membri din județul Arad și Timiș-Torontal.

— Dl Dr. C. Olariu dir. Centrului pentru ocrotirea copiilor s'a logodit în 7 Sept. cu Dșoara L. Mesarăș din Șeitin. — Sincerele noastre felicitări.

Decorarea dșoarei Elena Văcărescu. Patriarhul din Ierusalim a conferit d-rei Elena Văcărescu ordinul Sfântului Mormânt în gradul de mare ofițer.

Bustul lui Iancu din Baia-de-Criș. Aprobăm întru toate cele scrise mai jos de „Libertatea” referitor la bustul lui Iancu dela Baia-de-Criș.

— Aici nu putem trece cu vederea, că toată lumea de față a rămas foarte nemulțumită de acest bust, care e o lucrare foarte nereușită. Iancu cel voinic frumos și falnic, cum îl arată toate fotografiile acelor vremi, e făcut aci mititel, ghemuit, par'că-i un copil amărât, cu o căciuliță turtită pe capul lui și stând așa, că par'că i-ai dat un pumn în spate de s'a strîmbat de durere... E o lucrare cu totul nevrednică de a închipui pe Iancu. În loc ca vederea lui să-ți însuflească mândrie, simțul de mărime și de vitejie, îți trezește milă, sfială, desamăgire și nevrând te întrebi: Acesta e Iancu? viteazul, frumosul, nebiruitul?

Acest bust trebuie cât mai curând înlăturat de acolo și lucrarea dată unui artist de samă, să facă ceva vrednic de Iancu! Toată lumea a plecat oarecum rușinată, că cu ce ne-am înfățișat la așa o serbare mare!

Propagatorii baptismului. Suntem informați că într-o frunțase comună din județul Arad, preoții noștri ortodocși români, ar căuta să facă din nobila lor misiune — tarabă jidănească.

Se spune că acești preoți lacomi de câștiguri ușoare, ar cere pentru o înmormântare până la 10.000 lei (ziceți: zece mii lei).

Pe urmă tot acești lupi moraliști, vin și cer autorităților măsuri energice împotriva sectelor!

Pentru prestigiul preoției noastre care trebuie să fie, ca întotdeauna, în fruntea luptelor de primenire națională, atragem atenția autorităților noastre bisericești asupra speculei ce-o fac acești doi preoți cu poporenii lor.

Stampila oficiului postal din Pecica. Suntem informați pe cale particulară că stampila oficiului postal din Pecica — al căreia clădire se află situată pe teritoriul comunei Pecica-Română — poartă pe ea inscripția: „Pecica-Maghiaș”. — Ar putea autoritățile competente să ne lămurească acest fapt, pe care noi nu-l înțelegem ori cât ne-am trudi?!

Obrâncicii jidănești. Un jidan din fundul Moldovei (jud. Câmpu-Lung) a spus în fața unui reprezentant al autorităților românești următoarele:

„Mie nu-mi pasă! Eu mă simțesc atât de tare în România, încât are să vie timpul că Ministrul și Prefectul imi vor mătura casa și ograda”.

Ce ziceți la asta dle Mărzescu?!

„Urșii” din Hodiș. Așa îi numește pe țărani români din Hodiș, marea proprietară d-na Mahler, la care și acum în România-mare, țărani români rămași fără pământ — sunt slugi.

Asta e răsplata ce-o primesc țărani români pentru blândețea ce-au dovedit-o, cu prisosință, în 1918, în timpul așa zisei „revoluții”, chiar față de cei mai turbați călăi ai lor!

Așa-i, bieții țărani români! Dacă nu le-ați spart voi capetele, atunci când trebuia, vi-le sparg ei (străinii) acum zi de zi!

Noul tarif postal pentru țară și străinătate. Dela 1 Septembrie au intrat în vigoare următoarele taxe postale:

Pentru o scrisoare simplă: 1 leu pentru interiorul țării: 7-50 lei, pentru Austria, Cehoslovacia, Italia, Polonia și Ungaria și 10 lei pentru celelalte țări.

Pentru o carte poștală: 50 bani, pentru interiorul țării, 5 lei pentru toate țările.

Pentru imprimate de orice fel: 5 bani pentru interiorul țării și 2 lei pentru toate țările.

La scrisorile recomandate se adaugă pe lângă taxele anunțate mai sus și câte: 2 lei pentru interiorul țării și 10 lei pentru toate celelalte țări.

CROITORIA DE DAME
ELENA NEGUȘ ȘICLOVAN

ARAD • STRADA TURNULUI (LOVARDA) N-RUL 3.

CONFECTIONEAZĂ:

COSTUME, PALTOANE, MANTALE TAILLEUR
ȘI ORICE LUCRU
IN ACEASTĂ BRESLĂ,
PRECUM ȘI UNIFORME PENTRU ELEVE

EXECUȚIE IREPROȘABILĂ ≈ PREȚURI EXCEPȚIONALE.

— „Doamna Munților”. Așa se cheamă piesa de teatru cu care poetul-samsar Ion Ursu Soricu, a ținut să profaneze serbările pentru Avram Iancu. Vom reveni!

Un ordin al lui Ford împotriva alcoolului. Cunoscutul fabricant american de automobile Henry Ford, a publicat următorul ordin:

„Cu ziua de azi începând fiecare om despre care se va afla, că miroasă a vin, a bere sau a rachiu, sau despre care se va afla, că are la el sau la casa sa beuturi, va fi dat afară din lucru imediat, fără de-a avea vre-un drept de apel”.

La centrala prohibiționistilor americani se lucrează acum din răzputeri, pentru ca și ceilalți fabricanți din această țară să imiteze exemplul dat de Ford, sperându-se că astfel se va ajunge mai curând la forțarea prohibiției din țară.

A trăsnet în biserică. Duminica pe când poporul din comuna Chiroc, de lângă Timișoara era în biserică, l-a atins o mare și înspăimântătoare și foarte tristă întâmplare, ne spune părintele comunei Di Voniga. O vreme ciudată, cu nori grei s'a lăsat asupra comunei și a început mari descărcări electrice asupra comunei.

Durduia și fulgerea, de credeai că se apropiu sfârșitul lumii.

Biserica nu a avut parafulger.

O mare nenorocire s'a descărcat asupra ei. Deodată o puternică durduială dintrun nor grea s'a lăsat asupra ei, cu un fugar că a cutremurat-o și apoi a urmat un trăsnet în biserică că a trântit pe toată lumea la pământ.

Un om a fost smorțit pe loc, mai mulți au fost paralizați.

„Parecă era sfârșitul lumii, așa era de înfrorător acest caz trist” — ne spune părintele.

Noi exprimăm regretul nostru pentru această nenorocire și rugăm comuna a căror biserică nu au încă parafulger, să și-l procure (cumpere) pentru ca să nu se mai întâmple atari nenorociri asupra bisericilor. „Primăvara”.

Un proces jidano-roman

Primum următoarele:

În ziua de 10 (23) Mai c. fiind serbare națională, după care am însetat de veacuri, ca Român, am ținut să particip la Te-Deum și defilare care a avut loc în Piața Unirii a orașului Dej. La anumit timp muzica militară a intonat Imnul regal român, din care motiv, toți ofițerii și soldații au salutat, iar civilii au descoperit capetele în semn de respect. În aceste momente solemne jidanii Silberstein Beni și Nagy Péter, au refuzat să se descopere, ceea ce m'a jignit așa de mult în cât le-am dat pâlăriile de pe cap jos, pentru care faptă m'au dat în judecată cu avocat și acte făcute tot de-un jidan medic anume Berger.

În 9 Iulie c. am fost luat dat gata și judecat la spesele de proces peste 700 lei, iar jidanașii au rămas oameni de omenie și cinstiți. Va să zică jidani cari nu se simt datori nici chiar cu respect față de rege și națiune, tot ei cer dreptate dela justiția aceleiași rege și li-se și face. Nu mă pot îndestul mira cum de onorata judecatorie le face onoarea de a sta de vorbă cu astfel de oameni?

Încă un caz: prin luna Iulie anul trecut s'a prezentat la mine executorul Osteau, armean de nație, spunându-mi că am de plătit în dare peste 1500 lei. Momentan i-am și dat 600 lei din care sumă a zis așa între patru ochi că 200 lei le va ține pentru sine, așa că pentru restul de 900 lei, de cari statul era să rămăde de pagubă, nu mă va mai cerca.

Această mișelie am raportat-o dlui primar dr. C. Pop, care ca om cinstit l'a și eliminat din serviciu pe Osteau, dresându-se totodată proces verbal pentru a se înainta cazul judecătoriei. De atunci a trecut anul și încă nn se știe nimic.

Dacă așa merge cu dreptatea că paragrafiile legii sunt aspri numai cu

Românii iar streinii scapă, atunci păcat că Dzeu ne-a dat libertate națională.

Vrând - nevrând îmi apare în minte procesul bravilor noștri studenți în frunte cu Moța, care îngrozit de planul jidanilor ce ne amenință cu pierirea poporului Român cu ajutorul partidelor politice dela noi, au pus mâna pe toate bogățiile țării, iar poporul rămâne tot sărac și în mizerie. Astfel băncile, fabricile, pădurile, comerțul, industrie, meserii, piețele țării tot în mâinile jidanilor; au cumpărat multime de case pe la orașe și pământ pe care nu ei îl lucră. Iar azi vedem jidani strătăind România celor 800,000 de eroi în automobile de milioane. Toate acestea în vreme ce văduvele, invalizii și orfanii români de război își duc viața în cea mai neagră mizerie, iar jidanașii se lăfăesc în toate bunătățile, fiind toate pe mâna lor, și se înmulțesc îngrozitor. Astfel stând lucrurile se naște întrebarea că unde-i este capul inteligenții române? Unde ne sunt preoții cu crucea în frunte, de ce ne lasă pradă jidanilor? De ce nu se unește toată inteligența română, singură vinovată de starea de azi, și să înființeze tot felul de cooperative, unindu-se cu poporul și nu cu jidanii și astfel să boicotăm tot ce-i străin, înstărindu-ne toate clasele națiunii române.

Așa înțeleg eu libertatea națională cu care ne-a dăruit Dzeu, că tot ce se cuprinde între granițele României-Mari poate să fie numai al Românilor.

Dacă Ungurii nu ne-au nimicit în o mie de ani, Jidanii ne vor da gata în timp de 10 ani, dacă nu ne vom trezi de cap. Z. M.

G. 7400—921.

Publicație de licitație.

Pe baza decisului judecătoriei de ocol Arad No. de mai sus, 13 bucăți acțiuni cu No. dela 9956—9968 dela Casa de păstrare a județului Arad a căror valoare nominală la bucată este de 500 lei cu cuponul nominal 1923 al lui Ioan Kopp, cuprinse în favorul „Victoria” instituit de credit și economii în Arad pentru suma de lei 150.000 capital interese de 5% dela 23 Oct. 1920, spese stabilite până în prezent în sumă de lei 1790, se vor vinde la licitație publică în Arad la Victoria inst. de credit și economii în ziua de 22 Sept. 1924 dim. la orele 11.

Arad, la 3 Sept. 1924.

G. Ciupuliga,
exec. judecătoresc.

G. 7400—1920.

Publicație de licitație.

Pe baza decisului judecătoriei de ocol Arad No. de mai sus, mobile și alte obiecte cuprinse în favoarea „Victoria” instituit de credit și economii în Arad pentru suma de lei 150.000 lei capital, interese de 8% dela 23 Octomvrie 1920, spese stabilite până în prezent în suma de lei 2889, se vor vinde la licitație publică în Arad strada Alexandru Gavra nr. 24 în ziua de 22 Septemvrie 1924 d. m. la orele 2.

Această licitație se va ține și în favorul „Banca Valea Crișului” Victoria Gyorgy, Gyurkovits Maria, Casa centrală de păstrare Arad, Adria societate de asigurare, Francisc Kutányi și Iosif Muzsay.

Arad, la 3 Sept. 1924.

G. Ciupuliga,
exec. judecătoresc.

Corpul 7 Armată.

Ordonanța Nr. 3.

— Urmare. —

Orice instalațiuni telefonice sau telegrafice clandestine, cu sau fără fir, sunt oprite sub sancțiunile prevăzute de art. 9 al 3 din regulamentul Telegrafo-Telefonic (vezi art. 135 din tariful poștal telegrafic și telefonic intern, în vigoare dela 1 Aprilie 1922), în afară de când s'ar urmări prin ele scopuri subversive contra statului, în care caz se vor aplica legile privitoare la siguranța statului, menționate în art. 3 din Legea Stărei de asediu (vezi decretul relativ la cenzura ziarelor, telegramelor și a corespondenței, din 6 Septembrie 1918, publicată în M. Of. Nr. 134 din 6 Septembrie 1918).

f) Perchezițiuni se vor putea face ori când și ori unde va cere trebuința chiar de autoritățile civile, cu obligațiunea de a sesiza imediat autoritățile militare, însă până la sesizarea autorităților militare parchetele civile, judecătorești de instrucție, judecătoria de ocol și ori ce ofițeri de poliție judecătorească, pot instrumenta în preliminar afacerile care sunt de competența Tribunalului militar, cu obligațiunea de a înainta imediat actele ce vor dresa în stanțelor militare competente.

g) Vor putea fi depărtați din zona stărei de asediu, cei certați în judecata (cara au suferit o condamnățiune criminală) și toți indivizii care nu au domiciliul lor în locurile supuse stărei de asediu.

Art. V. Orice infracțiuni săvârșite împotriva prevederilor cuprinse în art. 3 din Legea Stărei de Asediu, vor fi constatate de către ofițerii poliției judiciare militare, prevăzute de art. 78 C. J. M. sau de ofițerii poliției judiciare civile, când cele militare n'ar fi la fața locului.

Art. VI. Toate infracțiunile prevăzute art 3 din legea stărei de asediu, vor fi instruite și judecate de Consiliul de Războiu al Corpului 7 Armată.

Art. VII. Cetățenii, deși în stare de asediu urmează cu toate acestea a exercita toate acele drepturi, garantate prin constituțiune, care nu sunt suspendate în virtutea articolelor precedente.

Art. VIII. Această ordonanță va fi adusă la cunoștiința populației din zona de asediu, prin afișări și publicări în presă și orice alte mijloace de publicitate.

Art. IX. Orice ordonanță dată anterior se abrogă.

Data la Comandamentul C. 1 A. Sibiu în Iulie 1923.

COMANDANTUL CORPULUI VII ARMATĂ.

General de Divizie (ss) CIHOSKI.

Ordonanța Nr. 4.

(Publicată în M. Of. Nr. 166 din 1 August 1924.)

Având în vedere dispozițiunile I. D. Nr. 131—923, publicat în M. Of. Nr. 231 din 1923.

Pe teritoriul acestui Comandament, pus sub stare de asediu, va intra în vigoare, dela data publicării în M. Of. ordonanța de față:

Art. 1. Se vor pedepsi cu pedepsele prevăzute în art. 78 din Codul Penal (recluziunea dela 5—10 ani) și cu circumstanțe ușurătoare minimum un an închisoare:

a) Oricine va propovădui prin viu grai sau prin scris schimbarea formei de guvernământ, sau suprimarea, sau schimbarea prin violență a legilor sau așezămintelor Statului.

b) Oricine se va asocia pentru a propovădui vreunul din actele enumerate mai sus. Asemenea asociații existente în momentul eplicării ordonanței vor fi dizolvate.

c) Oricine va lua parte la întruniri sau conferințe cari au de scop propovăduirea vreunui din aceste acte.

Când aceste întruni sau conferințe vor fi organizate de asociații constituite, or și care ar fi natura lor aceste asociații vor fi dizolvate de autoritatea militară.

d) Proprietarii cari cu bună știință vor fi pus săli sau încăperi la dispoziția organizatorilor întrunirilor și conferințelor.

e) Oricine va imprima, scrie la mașină, schapirographia, sau publica, sau edita, sau pune în circulație cărți, broșuri, ziare, afișe sau orice alt material, având drept scop de a propovădui vreunul din aceste acte.

f) Oricine va ajuta prin ori și ce fel pe cei cari se vor fi făcut vinovați de unul din actele mai sus enumerate, fie că locuiesc sau nu în zona stărilor de asediu.

g) Oricine va arbora, expune sau purta insigne sau embleme cari ar întruhipa îndemnri sau credințe contrarii legilor sau așezămintelor statului.

h) Pedepsele prevăzute în această ordonanță vor fi aplicate și celui care va fi săvârșit vre-unul din faptele enumerate de ea, în afară de zona stărilor de asediu, dar care are domiciliul înăuntru acelei zone.

Data în Sibiu la 31 Iulie 1924.

COMANDANTUL CORPULUI VII ARMATĂ.

General de Divizie (ss) CIHOSKI.

Ordonanța Nr. 5.

(Publicată în M. Of. Nr. 166 din 1 August 1924.)

Având în vedere dispozițiunile înaltului Decret Nr. 130—925, publicată în M. Of. Nr. 231 din 1923.

Pe teritoriul acestui Comandament pus sub stare de asediu, va intra în vigoare dela data publicării în M. Of. ordonanța de față.

Art. 1. Întrunirile atât în localuri închise, cât și în aer liber, ori care ar fi obiectul lor, nu vor putea fi ținute fără autorizația Comandamentului Militar. Antrupamentele mai mari de 5 (cinci) persoane, sunt interzise.

Art. 2. Acei care vor fi provocat sau participat la asemenea întruniri sau antrupamente fără autorizarea prealabilă a Comandamentului, vor fi pedepsiți cu pedeapsa prevăzută la art. 90 din Codul Penal, (închisoare până la 2 ani și cu recluziunea dela 5—10 ani cei care vor fi cu arme).

Data în Sibiu la 31 Iulie 1924.

COMANDANTUL CORPULUI VII ARMATĂ.

General de Divizie (ss) CIHOSKI.